

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
ДВНЗ «УжНУ», ректор

_____ проф. Смоланка В.І.
_____ 2024 року

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування для
вступників на навчання для здобуття

ОС магістр

за спеціальністю 014 Середня освіта предметною спеціальністю 014.022
Середня освіта. Мова і література (із зазначенням мови) (Німецька мова і
література)

(на основі здобутого освітнього ступеня «бакалавр», освітнього ступеня «магістр»,
освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»)

РОЗРОБЛЕНО

Фаховою атестаційною комісією зі спеціальностей
014 Середня освіта (014.022 Німецька мова і література)

Голова комісії _____ Вікторія СИНЬО

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки спеціальності 014 Середня освіта (предметна спеціальність 014.022 Середня освіта. Мова і література (із зазначенням мови) (Німецька мова і література).

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань і практичних умінь і навичок для опанування нормативних і варіативних дисциплін за програмою підготовки фахівця ОС «магістр» спеціальності «Німецька мова і література».

Вимоги до здібностей і підготовки абітурієнтів. Для успішного засвоєння дисциплін, передбачених навчальним планом для підготовки за ОС «магістр», абітурієнти повинні мати неповну вищу освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, 03 Гуманітарні науки. Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Студент повинен вміти:

- систематизувати теоретичні положення, висунуті вітчизняними та зарубіжними вченими у галузі іноземної філології;
- використовувати основні методи лінгвістичного аналізу з метою здійснення дослідницької діяльності у галузі сучасної філології, вирішення практичних завдань, пов'язаних з викладанням іноземної мови, здійснення перекладацької діяльності у різних сферах мовного спілкування;
 - реферувати наукову літературу;
 - реалізовувати навички культури наукового мислення, ясно та логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово;
 - самостійно опановувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень у галузі теорії іноземної філології;
 - вільно володіти німецькою мовою у сфері монологічного та діалогічного мовлення;
 - ясно й логічно висловлювати свої думки в усній та письмовій формі відповідно до умов мовленнєвої ситуації на базі лексичного мінімуму в обсязі програмних вимог 5500-6000 лексичних одиниць, дотримуючись орфоепічних, лексичних, граматичних і стилістичних норм;
 - читати й розуміти без словника оригінальний текст підвищеної складності;

- вміти робити комплексний лінгвостилістичний аналіз тексту, виявляючи особливості творчої манери автора, звертаючи увагу на функціонально-стильову приналежність й експресивно-стилістичну забарвленість лексичних одиниць, тропи та стилістичні фігури, розкриваючи при цьому функціональну значимість мовних явищ по відношенню до ідейно-художнього змісту тексту та художньо-естетичних намірів автора.

Характеристика змісту програми. Вступний іспит зі спеціальності має за мету перевірку знань, умінь студентів з основних світоглядних теорій та концепцій лінгвістичних дисциплін (теоретичної фонетики, теоретичної граматики, історії мови, лексикології, стилістики, лінгвокраїнознавства) та навичок їх практичного застосування.

2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ІЗ ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. Теоретична фонетика німецької мови
2. Теоретична граматики німецької мови
3. Історія німецької мови
4. Лексикологія німецької мови
5. Стилiстика німецької мови
6. Лiнгвокраїнознавство німецької мови
7. Теорія і практика перекладу
8. Методика викладання іноземних мов

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Лiнгвістичний блок питань

Теоретична фонетика німецької мови

1. Фонетика як лiнгвістична наука.
2. Голосні фонеми німецької мови та їх характеристика.
3. Приголосні фонеми німецької мови та їх характеристика.
4. Словесний наголос.
5. Фразовий наголос та його види.
6. Інтенація, компоненти інтонації.
7. Комунікативні типи інтонації.

Теоретична граматики німецької мови

1. Теоретична граматики як лiнгвістична дисциплiна.
2. Предмет та завдання морфології в сучасній германістиці
3. Загальний огляд частин мови в сучасній німецькій мові
4. Теорія валентності

5. Іменник і його категорії
6. Дієслово як частина мови
7. Категорії дієслова
8. Значення і вживання кон'юнктива в німецькій мові
9. Предмет синтаксису
10. Речення, словосполучення та синтагма
11. Просте речення
12. Складне речення

Історія німецької мови

1. Періодизація історії німецької мови.
2. Історична фонетика.
3. Історична морфологія.
4. Історичний синтаксис.
5. Національні варіанти сучасної німецької мови.
6. Форми існування німецької мови.
7. Тенденції розвитку сучасної німецької мови.

Лексикологія німецької мови

1. Предмет вивчення лексикології та її проблеми.
2. Проблема слова.
3. Зміна значень слів як один із шляхів розвитку та якісного збагачення словникового складу.
4. Полісемія та омонімія в німецькій мові.
5. Парадигматичні відношення в лексико-семантичній системі.
6. Словотворення в сучасній німецькій мові.
7. Запозичення в сучасній німецькій мові та їх класифікація.
8. Фразеологія. Класифікації фразеологізмів.
9. Територіальна диференціація словникового складу німецької мови.
10. Соціальна диференціація словникового складу німецької мови.
11. Історичний аналіз словникового складу німецької мови.

Стилістика німецької мови

1. Стилістика як лінгвістична наука, її розділи і зв'язок з іншими дисциплінами.
2. Стиль як форма реального існування мови. Дефініції понять «мова / стиль». Місце стилю в системі практичного використання мови. Детермінанти стилю.
3. Стилістичне забарвлення слова. Абсолютне (нормативне) стилістичне забарвлення; контекстуальне стилістичне забарвлення.
4. Функціональні стилі сучасної німецької мови та їх характеристика.
5. Лексичні стилістичні елементи.
6. Граматична структура сучасної німецької мови у стилістичному аспекті (морфологія, синтаксис).
7. Характеристика фоностилістичних рис.

8. Стилiстичнi фiгури та їх характеристика.
9. Загальнi поняття макростилiстики.

Лiнгвокраїнознавство нiмецької мови

1. Адмiнiстративний устрiй Нiмеччини. Федеральнi землi.
2. Полiтична система ФРН.
3. Економiка Нiмеччини.
4. Iсторiя Нiмеччини.
5. Географiя Нiмеччини.
6. Нiмецькi дiалекти.
7. Нiмецька культура.
8. Австрiя. Прапор та нацiональнi символи. Фiзична географiя та демографiя. Адмiнiстративний подiл та мiста Австрiї. Мова та нацiональнi особливостi. Релiгiя. Основнi факти з iсторiї. Австро-Угорська монархiя. Династiя Габсбургiв. Полiтичний устрiй. Законодавча влада. Виконавча влада. Економiчна ситуацiя.
9. Швейцарiя. Швейцарська конфедерацiя. Прапор та нацiональнi символи. Фiзична географiя та демографiя. Адмiнiстративний подiл та мiста Швейцарiї. Мова та нацiональнi особливостi. Релiгiя. Основнi факти з iсторiї. Поняття нейтралiтету. Полiтичний устрiй. Законодавча влада. Виконавча влада. Економiчна ситуацiя.

Теорiя i практика перекладу

1. Текст як формат перекладу.
2. Граматичнi трансформацiї.
3. Лексичнi трансформацiї.
4. Фразеологiзм як формат перекладу.
5. Граматичнi проблеми перекладу.
6. Особливостi перекладу наукових текстiв.
7. Особливостi перекладу нiмецького дiєслова.
8. Переклад пiдрядних речень.
9. Перекладацькi трансформацiї.
10. Особливостi перекладу iменникiв.
11. Особливостi перекладу прикметникiв.

Методика викладання iноземних мов

1. Соцiальнi форми роботи.
2. Розвиток навичок усного мовлення.
3. Розвиток навичок письмової комунiкацiї.
4. Проектна робота на уроках нiмецької мови.
5. Методичнi принципи викладання iноземної мови.
6. Цiлi навчання.
7. Планування занять.

8. Ігри на заняттях німецької мови.
9. Контроль знань: функції.
10. Контроль знань: типи, завдання.
11. Вправи та завдання: види.
12. Фази уроку іноземної мови.
13. Розвиток навичок читання та слухання.
14. Рівні володіння іноземною мовою згідно Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.
15. Застосування цифрових медій на уроках німецької мови.

4. ПЕРЕЛІК ТЕМ РОЗМОВНОЇ ПРАКТИКИ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Glück und andere Gefühle.

- Was ist Glück?
- Positive und negative Gefühle.

2. Erfolg im Beruf.

- Anforderungen an Beschäftigte.
- Arbeitsmarkt.
- Berufliche Laufbahn.
- Die Kunst des Scheiterns.

3. Arbeit und Studium.

- Im Arbeitsalltag.
- E-Mails. Telefonate. Geschäftskorrespondenz.

4. Familie und Karriere.

- Geschlechterrollen früher und heute.
- Emanzipation – Fluch oder Segen?
- Beziehungen zwischen dem Mann und der Frau.

5. Zeit und Tätigkeit.

- Menschen und ihre Freizeitbeschäftigungen.
- Zeit für den Sport. Extremsport.
- Besondere Tätigkeiten und Hobbys.

6. Reden wir mal übers Wetter.

- Wetterbericht.
- Wetterrekorde.
- Naturkatastrophen und ihre Folgen.

7. Umwelt und Klima.

- Umweltprobleme und die Belastung für den Menschen.
- Verheerende Folgen. Umweltverschmutzung,
- Umweltschutzmaßnahmen und Umweltschutzbewegungen.

8. Das Reich der Sinne.

- Unsere fünf Sinne.

- Der Angriff auf die Sinne.

9. Essen.

- Esssitten.
- Gesunde Ernährung. Ökologische Lebensmittel.
- Werbung für Lebensmittel.

10. Gesundheit und Umwelt.

- Gesundes Leben.
- Gesundheitliche Probleme.
- Gesunde Ernährung. Essen und Umwelt.

11. Geschichte und Politik.

- Die kurze Geschichte der Teilung Deutschlands.
- Berlin 1961: Die Mauer.
- Leben in der DDR.

12. Bildungssystem in Deutschland und in der Ukraine.

- Vorschulzeit.
- Bildungssystem in Deutschland.
- Deutsche Bildungseinrichtungen.
- Bildungssystem in der Ukraine.

13. Musik in unserem Leben.

- Musik und ihre Wirkung.
- Musikinstrumente.
- Johann Sebastian Bach und die Thomaner.

14. Kunstmuseen und Ausstellungen.

- Kunstmuseen in den deutschsprachigen Ländern.
- Ukrainische Gemäldegalerien.
- Lieblingsmaler und Lieblingsgemälde.

15. Kino.

- Geschichte der Kinoindustrie und Filmgenres.
- Moderne Kinoindustrie. Rolle und Bedeutung der Filmkunst.
- Lieblingsregisseur und Lieblingsschauspieler.

16. Technik und Trends.

- Geräte und Produkte im Alltag.
- Am Computer.
- Alte und neue Lerntechniken.
- Erfindungen.

17. Gesundheit und Umwelt.

- Gesundes Leben.
- Gesundheitliche Probleme.

- Gesunde Ernährung. Essen und Umwelt.

5. ГРАМАТИЧНИЙ МІНІМУМ

Морфологія

Артикль. Відмінювання артикля. Вживання означеного та неозначеного артикля. Відсутність артикля (нульовий артикль).

Іменник. Рід іменників. Коливання у роді іменників.

Утворення складних іменників. Множина іменників. Особливі випадки утворення форми множини іменників. Омоніми.

Відмінювання іменників. Відмінювання власних назв. Керування іменників.

Дієслово. Класифікація дієслів. Прості, похідні й складні дієслова. Дієслівні префікси. Класифікація дієслів за їх зв'язком із підметом і додатком.

Класифікація дієслів за їх вживанням у реченні.

Відмінювання дієслів. Основні форми сильних і неправильних дієслів. Ряди аблаута у дієсловах сильної дієвідміни. Дієслова, що дієвідмінюються за сильним і слабким типом. Семантична диференціація паралельних слабких та сильних форм дієслів (або: подвійна форма дієслів з різним значенням)

Утворення і вживання часових форм дійсного способу активного стану.

Прості часові форми: теперішній час, претерит.

Складні часові форми: Перфект. Плюсquamперфект. Дієслова, що вживаються з „haben” і „sein”. Майбутній час I. Майбутній час II.

Пасивний стан: Пасив дії. Інфінітив пасив. Статив (пасив стану, результативний пасив). Безособовий пасив. Переклад пасивних конструкцій українською мовою.

Наказовий спосіб.

Кон'юнктив. Утворення часових форм кон'юнктива та кондиціоналіса. Пасив у кон'юнктиві. Вживання кон'юнктива у простому реченні. Вживання кон'юнктива у складнопідрядному реченні. Вживання кон'юнктива у непрямій мові.

Іменні (неособові) форми дієслова. Неозначена форма дієслова (інфінітив).

Вживання інфінітива з часткою „zu”. Вживання інфінітива без частки „zu”. Інфінітивні конструкції.

Герундій. Дієприкметник. Дієприкметникові звороти.

Модальні дієслова. Дієслова з модальним значенням. Керування дієслів.

Прикметник. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Прислівник. Класифікація прислівників. Ступені порівняння прислівників. Займенникові прислівники. Керування прикметників, дієприкметників і прислівників.

Займенник. Класифікація займенників. Особові займенники. Присвійні займенники. Зворотний займенник „sich”. Вказівні займенники. Питальні займенники. Відносні займенники. Неозначені займенники. Неозначений

займенник „*man*”. Безособовий займенник „*es*”. Взаємні займенники. Заперечні займенники.

Прийменник. Прийменники, що керують родовим відмінком. Прийменники, що керують давальним відмінком. Прийменники, що керують знахідним відмінком. Прийменники, що керують давальним або знахідним відмінками. Подвійні прийменники. Злиття прийменників з артиклем.

Числівник. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Дробові числівники. Одиниці виміру та умовні позначення. Позначення часу. Грошові одиниці.

Сполучник. Найбільш уживані сполучники сурядності та сполучні слова. Найбільш уживані сполучники підрядності та сполучні слова.

Модальні слова. Частка.

Синтаксис

Класифікація простих речень. Розповідні речення. Питальні речення. Наказові речення. Стверджувальні речення. Заперечні речення. Особові, неозначено-особові та безособові речення. Неповні (еліптичні) речення. Просте непоширене речення. Просте поширене речення.

Головні члени речення. Підмет. Присудок. Узгодження присудка з підметом.

Другорядні члени речення. Додаток. Обставина. Означення. Прикладка. Поширене означення. Предикативне означення. Порядок слів у простому поширеному реченні. Місце підмета в реченні. Місце присудка в реченні. Рамкова конструкція. Місце другорядних членів речення. Місце зворотного займенника „*sich*“ у реченні. Однорідні члени речення.

Складне речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Класифікація підрядних речень за зв'язком з головним реченням. Місце підрядного речення у складі складнопідрядного. Ступінь залежності підрядних речень. Класифікація підрядних речень за синтаксичною функцією. Підрядні підметові речення. Підрядні присудкові речення. Підрядні додаткові речення. Підрядні означальні речення. Підрядні речення місця. Підрядні речення часу. Підрядні речення способу дії. Підрядні речення причини. Підрядні речення мети. Умовні підрядні речення. Підрядні наслідкові речення. Підрядні допустові речення. Підрядні порівняльні речення. Підрядні обмежувальні речення.

6. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Іспит складається з таких завдань:

1. Теоретичне питання з дисциплін германістики, передбачене цією програмою.

2. Реферування німецькою мовою газетної статті, написаної українською мовою.
3. Комунікативна ситуація на лінгвокраїнознавчу тематику.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Комбінований іспит проводиться іноземною мовою з метою перевірки теоретичних знань та визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції вступників (знання іноземної мови мають відповідати рівню С1 – досвідчений користувач) за шкалою і критеріями, які подані у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані Міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Albrecht J. Übersetzung und Linguistik. Tübingen: Narr Verlag, 2005.
2. Arssenjewa M., Narustrang E. Deutsche Grammatik. St. Petersburg: Anthology, 2007.
3. Bach A. Geschichte der deutschen Sprache. Heidelberg, 1970.
4. Becker H. Sprachgeschichte. Leipzig, 1994.
5. Bimmel P., Kast B., Neuner G. Deutschunterricht planen. Tübingen, 2007.
6. Bimmel P., Rampillon U. Lernautonomie und Lernstrategien. München: Langenscheidt, 2000.
7. Bischof M., Kessling V., Kreche R. Landeskunde und Literaturvermittlung. Fernstudieneinheit 3. Tübingen, 2003.
8. Böhme H., Rapp Ch. Übersetzung und Transformation [Hrsg. W. Rösler]. Berlin, 2007.
9. Bolton S. Probleme der Leistungsmessung. Tübingen, 2000.
10. Brandes M.P. Stilistik der deutschen Sprache. M., 1990.
11. Brandi M.-L. Video im Deutschunterricht. Fernstudieneinheit 13. Berlin: Langenscheidt, 1996.
12. Brundin G. Kleine deutsche Sprachgeschichte. Tübingen/Basel, 2004.
13. Buhlmann R., Fearn A. Handbuch des Fremdsprachenunterrichts. Tübingen: Gunther Narr Verlag, 2000.
14. Charitonowa I.J. Theoretische Grammatik der deutschen Sprache. Syntax. Charkiw, 2006.
15. Dahlhaus B. Fertigkeit Hören. Tübingen, 1998.
16. Didaktik der Landeskunde. Fernstudieneinheit 31. Langenscheidt, 2001.
17. Duden. Grammatik des deutschen Gegenwartssprache. Mannheim: Bibliographisches Institut, 2006.
18. Faigle I. Rundum. Eiblicke in die deutschsprachige Kultur. Stuttgart: Ernst Klett-Verlag, 2006.

19. Fleischer W. Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Niemeyer, 1997.
20. Fleischer W., Barz J. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. Unter Mitarbeit von M. Schröder. Tübingen: Niemeyer, 1992.
21. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. 2. Aufl. Frankfurt a. M.; Berlin; Bern; New York; Paris; Wien: Peter Lang, 1996.
22. Funk H., König M. Grammatik lehren und lernen. Fernstudieneinheit. Berlin: Langenscheidt, 1991.
23. Grüner M., Timm H. Computer im Deutschunterricht. Tübingen, 2004.
24. Heyd G. Aufbauwissen für den Fremdsprachenunterricht (DaF): ein Arbeitsbuch. Tübingen: Narr, 1991.
25. Hirzt H. Geschichte der deutschen Sprache. München, 1985.
26. Kast B. Fertigkeit Schreiben. Tübingen, 2003.
27. Kosmin O. G., Bogomasowa T. S., Hizko L. I. Theoretische Phonetik der deutschen Sprache. M.: Высшая школа, 1990.
28. Kudina O.F. Die Länder, wo man Deutsch spricht. K., 1999.
29. Kühn I. Lexikologie. Eine Einführung. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1994.
30. Kuntzsch L., Riswanowa E., Timtschenko E. Deutsch – Land und Leute / Ein Lehrbuch für ukrainische Deutschlerner. Kyjiw, 1993.
31. Lange G., Neumann K., Ziesenis W. (Hrsg). Taschenbuch des Deutschunterrichts: Grundfragen und Praxis der Sprach- und Literaturdidaktik. Bd. 1, 2. Hohengehren: Schneider-Verlag, 2001.
32. Lysetska N., Heidemeyer V. Stilistik der deutschen Sprache (Vorlesungskurs). Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009.
33. Neuner G., Hunfeld H. Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts: Eine Einführung. 7. Auflage. Berlin u.a.: Langenscheidt, 2001.
34. Nübling D. Historische Sprachwissenschaft des Deutschen. Tübingen, 2006.
35. Oguy O. D. Lexikologie des deutschen Sprache. Winnyts'a: Nowa knyha, 2003.
36. Reif K. Texttyp und Übersetzungsmethode. Heidelberg, 1993.
37. Riesel E., Schendels E. Deutsche Stilistik. M.: Hochschule, 1975.
38. Römer Chr., Matzke B. Lexikologie des Deutschen. Eine Einführung. Tübingen: Narr, 2003.
39. Sandig B. Stilistik des deutschen Sprache. Berlin, New York: de Gruyter, 1986.
40. Schendels E. Deutsche Grammatik. M.: Vyssaja skola, 1982.
41. Scherer W. Zur Geschichte der deutschen Sprache. Tübingen, 1987.
42. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1996.
43. Sowinski B. Stilistik. Stuttgart, 1991.
44. Steriopolo E. I. Theoretische Grundlagen des deutschen Phonetik. Winnyts'a: Nowa Knyha, 2004.

45. Storch G. Deutsch als Fremdsprache – eine Didaktik. Paderborn, 2008.
46. Tatsachen über Deutschland. Frankfurt-am-Main, 2011.
47. Westhoff G. Fertigkeit Lesen. Tübingen, 2001.
48. Zacher O. Deutsche Phonetik. L., 1969.
49. Бублик В.Н. Історія німецької мови. Київ: Либідь, 2006.
50. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови. Лекції та семінари: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010.
51. Жовківський А. М., Кушнерик В.І. Methodische Grundlagen für den Deutschunterricht in der Mittelschule. Чернівці : Книги XXI, 2007 .
52. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003.
53. Зорівчак Р.П. Реалії і переклад. К., 1989.
54. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу. Вінниця: Нова книга, 2006.
55. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. К.: Вища школа, Вид-во при Київському університеті, 2001.
56. Кудіна О. Країна де говорять німецькою. Навч. пос. з лінгвокраїнознавства. Вінниця: Нова Книга, 2002.
57. Левицкий В.В. Лексикологія німецької мови: Посібник. Вінниця: Нова книга, 2014.
58. Манакин В.Н. Сопоставительная лексикология. К.: Знання, 2004.
59. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / [Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої.]. К.: Ленвіт, 1999.
60. Наер Н.М. Стилистика немецкого языка: Учеб. пособие. М., 2006.
61. Олікова. М.О. Теорія і практика перекладу. Луцьк: Веже, 2000.
62. Прокопова Л. І. Вступний курс фонетики німецької мови для вузів: Навч. посіб. К.: Грамота, 2004.
63. Семонюк О.Л. Усний переклад: німецька мова. Навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016
64. Факти про Німеччину. Frankfurt-am-Main, 2011.